

Kökspsykologiska funderingar

Målade uthuset, murade grillen och märkte återigen hur tankarna irrar kreativt när man en gång för alla får något konkret utträttat. Hantverkets slutresultat var det som vanligt lite si och så med. Men medan jag putsade verktygen gick hågen till senaste nummer av den populärvetenskapliga tidskriften *Scientific American Mind*, i vilken det fanns en intressant artikel om mänsklig uthållighet, flexibilitet och livskraft.

Enligt artikeln finns det empiriskt belägg för att dessa egenskaper kan förbättras och upprätthållas genom sex åtgärder. Kort sagt handlar det om förmågan att gestalta negativa upplevelser på ett nytt sätt, stimulera sina positiva känslor, håll fysiken i gott skick, acceptera utmaningar, sköta sina sociala nätverk och hitta sina egna idoler och rollmodeller, som man försöker leva upp till.

Hur skulle dessa råd då fungera på en kollektiv nivå, det vill säga då det gäller att göra både Finland och EU mera livskraftigt och nydanande?

Många gestaltar i dag både kalla krigets Europa och EU som något negativt och i grunden felaktigt. Frågan är dock vad man i så fall borde ha haft i stället. Kanske ett av Hitler eller Stalin förenat Europa? Eller ett samhälle av amerikansk modell där staten inte axlar just något ansvar för medborgarnas sociala trygghet och välfärd?

Dagens europeiska union är trots sina nuvarande svårigheter en enastående öppen, human och fredlig samhällskonstruktion. Att så är fallet kan lätt påvisas genom en jämförelse mellan vår union och andra civilisationer och kontinenter. Sådant hör förstås inte till de EU-kritiska gnällspikarnas fasoner. Vill man stärka tron på en europeisk samhörighet vore det dock viktigt att just nu ge erkänsla åt allt det goda som gjorts i Europa sedan 1945.

Hur ska EU:s kondition förbättras så att dess medborgare orkar bättre med nya utmaningar? EU:s medlemsstater är alla parlamentariska demokratier som har fungerat bra så länge man har seglat i medvind, det vill säga fått bestämma över hur ett växande överskott skulle fördelas. Nu gäller det dock att kryssa i ryckig motvind och vänja den surmulna besättningen vid mindre matrasoner och regelbundna kallsupar.

Det positiva med EU:s nuvarande skavanker är att de inte enbart ökat oron för unionens framtid utan även har fått européerna att inse att de sitter i samma båt. Timo Soini och hans likasinnade i EU svartmålar numera i gott samförstånd unionen med bred pensel. Detta är dock betydligt bättre än att de bedriver nationalistisk agitation mot varandra.

Finns det då goda exempel på parlamentariskt valda beslutfattare som har vågat driva igenom svåra och stora reformer trots att de helt uppenbart skulle tära på deras popularitet? Jovisst, säger den allvetande kökspsykologen, tysken Gerhard Schröders socialdemokratiska regering åren 1998–2005 som mot alla odds vågade driva igenom ett stort sparpaket som är förklaringen till landets stabila ekonomi i dag.

Henrik Meinander, HBL 25.7.2013